

Pospíšil, Ivo

Nový filologický časopis

Opera Slavica. 2009, vol. 19, iss. 3, pp. 42-43

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116299>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Gogol a jazyk) pak zazněla vystoupení O. Richtera, A. Čarkić, M. Čarkiće, O. Červinské, Je. Vasiljevové či T. Anikinové. Sekce šestá **Gogol dramatik** zažila vystoupení L. Dimitrova, A. Morávkové J. Kostelníka, K. Lepilové i I. Ryčlové. V poslední, sedmé sekci věnované tematickému okruhu **Gogol romanopisec** pak mohli účastníci vyslechnout příspěvky A. Korabljova, Ju. Vilčanské, N. Čuvelevové.

Mnohdy intenzivní diskuse k jednotlivým příspěvkům, časté kuloárové výměny názorů, občasně emotivní vyjasňování pozic a hledání opory pro prezentované názory, klidné prostředí, vzájemná výměna publikací i „obyčejná“ setkání badatelů spojených podobnými otázkami, kterým věnují pozornost, to vše doprovázelo konferenci, která se v mnohém ukázala jako podnětná a prokázala, že Gogolovo dílo je nejen stále provokující svými myšlenkami a nadčasovým pohledem na společenskou atmosféru a lidské vlastnosti, ale že i po formální stránce rozhodně nepatří k tomu, co bychom mohli odložit jako neaktuální. Sborník vystoupení, který organizátoři konference chystají, se tak může stát zdrojem dalších impulsů i pro ty, kteří se konference nemohli zúčastnit či nemohli vyslechnout některé z příspěvků, které byly v sekcích prezentovány.

Josef Dohnal

Nový filologický časopis

Rossica Olomucensia. Časopis pro ruskou a slovanskou filologii. Vol. XLVII, num. 1, Olomouc 2008, ISSN 0139-9268.

Katedra slavistiky FF UP v Olomouci začala s vročením 2008 vydávat časopis vzniklý transformací původních ročenek stejného názvu, které však měly také účelem informovat o vědeckém a pedagogickém dění na tehdejšímu rusistickému pracovišti. O tom zde ostatně rusky píše pamětník, iniciátor a budovatel této tradice prof. Miroslav Zahrádka, jež ji spojuje s koncem 60. let minulého století po okupaci ČSSR: „В то время, когда в Праге десятки студентов отказались изучать русскую филологию, на оломоуцкой кафедре не нашелся ни один, кто покинул бы кафедру. Мы старались объяснить студентам, что русский язык и духовность русской литературы не теряет своей ценности из-за какого-то временного политического и военного решения. Одновременно мы как раз в этот момент решили поддержать кредит русистики, издав ежегодник, где можно будет регистрировать факты о нашей деятельности, печатать статьи и рецензии, информировать студентов о новых учебных текстах и т. д. Даже некоторое представление об оппозиционности издания мы тогда имели, но оно, естественно, не реализовалось.“ Minulost a tradice olomouckého „jahrbuchu“ byla jistě bohatší, vystřídalas se tu za 40 let řada autorů různých orientací a ostatně psát o minulosti je vždy těžké: každý si pamatuje něco jiného. Stejně jako v Brně i v Olomouci se na tradice hodně dá – a to je dobře. V čele redakce stojí žák prof. Zahrádky a prof. Kostřici doc. Zdeněk Pechal, výkonným redaktorem je lingvista Ladislav Vobořil, v redakční radě jsou zástupci rusistiky z Bratislavy, Brna, Sankt-Petěrburgu, Nitry, Moskvy, v redakčním kolegiu další z Českých Budějovic, Sofie apod. Na rozdíl od revue *Opera Slavica* a *Nové rusistiky* je časopis je vědomě koncipován jako čistě filologický, akcentující v slovanské filologii právě filologii ruskou.

Studie Heleny Flídrové je o českém a ruském infinitivu, Jitka Komendová píše o misi Stefana Permského, Ivana Kyralová o životě Petra Savického, známý ruský badatel Naum Lejderman o N. Tichonovi, Zdeněk Pechal o parafrázi v Nabokovově románu *Отчаяние*, Jindřiška Pilátová v napaditém textu zase o možnostech překladu obecné češtiny do ruštiny a angličtiny (B. Hrabal), Jana Skladaná o aktualizaci ruských a slovenských přísloví, Ljudmila Stěpanovová o Rusech z hlediska mezikulturní komunikace. Jsou tu i tradiční oddíly recenzí, zpráv a kronika.

Časopis může být dalším krokem k oživení dění zejména v rusistice a posílení žádoucího pluralitního charakteru lingvistiky a literární vědy.

Ivo Pospíšil

Mezi teorií a beletrií (Ivan Stadtrucker jako významná osobnost slovenské kultury)

V panoramatu slovenské literatury a širě kulturního života a kulturní politiky je prof. ing. Ivan Stadtrucker, CSc., nepřehlédnutelný a pro důkladnou znalost slovenského kulturního života, slovenské literatury, filmu a mediální komunikace posledních 30 let je povědomost o jeho dílech nezbytná. Narodil se roku 1935 v Krupině a po absolvování střední školy ve Zvolenu vystudoval v Praze na ČVUT obor rozhlasové, filmové a televizní techniky – k umělecké tvorbě, hlavně scénářistické, se tedy dostává od techniky médií. Potom pracuje dlouhá léta v Slovenské televizi, nejprve v technickém zázemí, později jako redaktor a do značné míry tvůrce proslulých bratislavských televizních pondělků, inscenací, jako byly např. *Únava materiálu* (1974), *Tam je hviezda Síríus* (1983) aj. Svou televizní kariéru završil jako ústřední ředitel Slovenské televize (1994). Druhá jeho kariéra je vysokoškolská, tedy pedagogická a vědecká: od roku 1971 přednášel na VŠMU v Bratislavě, po převratu byl prvním děkanem fakulty masmediální komunikace na Univerzitě sv. Cyrila a Metoda v Trnavě, děkanem Fakulty dramatických umění Akadémie umení v Banské Bystrici, kde dnes působí jako vedoucí Katedry filmové dramaturgie a scénářistiky. Známý je jeho pobyt v USA (přednášel na University of Kansas, City University of New York, Brown University v Providence a na Harvardově univerzitě měl přednášku o televizi jako politickém fenoménu), kde se mimo jiné zabýval sběrem materiálu o Andy Warholovi, kterou nyní dokončuje.

Významně zasáhl do teorie masmediální komunikace knihami *Krásna tmy* (1971), *Čas projektívnej kultúry* (1983) a *Dramaturgia hraného filmu* (1990). Jako prozaik zaujal povídkovou sbírkou *Belasý jantár* (1980), románem *Chuť jablák* (1983) a cestopisem *Amerika na vlastnej koži* (1992).

Zmíněná dvojdomost až vícedomost se projevila i v posledních letech vydáním dvou rozsáhlých, zásadních knih. Jedna je právě z oblasti masmediální komunikace, druhá je pozoruhodnou románovou strukturou. V knize *Teória masmediálnej (dis)komunikácie* (vydavatelstvo Spolku slovenských spisovateľov, Bratislava 2008) autor propojuje svoji zkušenost scénáristy s obecnou polohou televizního vysílání a jeho přivracených i odvrácených stran. Nikoli nadarmo jde tu nikoli pouze o masmediální komunikaci, ale často také o diskomunikaci. Jádrem je zkoumání reality v televizi, média moderní televize vůbec a televizního atraktoru. Na základě nejnovější odborné literatury a zejména vlastních mediálních